

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniška ulica št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 204.

V Ljubljani, v torek 7. septembra 1886.

Letnik XIV.

Pia desideria.

Francoska pisateljica z imenom Adam izdala je knjigo z naslovom: „La société de Saint-Petersbourg. Par le comte Paul Vasilji.“ Knjiga obsega mnogo načrtov bodoče ruske politike, katere skupna ost obrnjena je proti — Nemčiji. So pač možje, ki trdijo, da v celi Rusiji ni grofa z imenom Pavel Vasilji; pravijo tudi, da teh političnih načrtov ni pisalo nobeno rusko pero, pač pa jih je navdihavalo nespravedljivo sovraštvo Francozov do Nemcev. Madame Adam jih je podtaknila Rusom, ker ji je šlo bolje skupaj, kakor pa če bi bila v francoskem imenu nad Nemci zaropotala in pa ker je svoj namen prav tako dosegla, kakor če bi jim bila v francoskem imenu tako trpke pod nos dajala. Saj je Nemcem le predobro znano, da, kakor hitro bi se sprijeli z Rusi, jih bodo prijeli tudi Francozje. Na ta račun pravila jim je tudi madame Adam, kar bomo v sledečem slišali. Ona sicer govori ves čas v ruskem imenu, naši čitatelji bodo pa vganili, če si mislijo, da to, kar bodo tukaj v ruskem imenu govorjenega čitali, govori Francoska po osveti hrepeneča pisateljica iz srca želéč, da bi Nemce vse to zadelo, kar jim ona tukaj želi. Čujmo jo toraj:

„Jaz verujem, da imajo nekteri narodi svoje lastno poslanstvo, kakor je imajo tudi posamični ljudje. Prav zaradi tega sem tudi trdno prepričan, da bo svoje dni Rusija ob obalah Bosporovih gospodarila, kljubu vsem oviram, katere se jim ondi stavijo in kljubu vsem spletkam, kar se jih ondi Rusiji napravlja. Jaz za svojo osebo bi le želel, da bi Rusija z večjo odločnostjo postopala, kakor je to do sedaj delala, ter da bi svojo pozornost obračala na edinega sovražnika, ki ga ima in ta je Nemčija.

Kar se mene tiče, sem dalje tudi prav trdno prepričan, da je Rusom najbližnja pot v Carigrad preko Berolina. Dokler bodo Prusi v Evropi zavzemali premagovalno stališče, katerega imajo sedaj, tako dolgo bode ves naš trud na vzhodu zastoj in proč bomo vrgli vse še tako velike žrtve, s katerimi mislimo ondi vpliv prisvojiti in vtrditi. Bismark ne bo nikdar dovolil, da bi se naša država le tudi za

ped zemlje povečala. Njegov ponos in njegova vladateljnost bodeta povsod na nápotji našim častihlepnim načrtom. Če bi se nam posrečila pot na plano morje, potem bi nam bilo pač lahko mogoče upor njegov brez nevarnosti vničiti; toda sedaj pa tega še ne moremo. Prav zato pa tudi Bismark noč in dan dela, da bi nam izpeljavo takega načrta tem bolj izvestno preprečil. Ta velikan nas prav tako sovraži, kakor sovraži Francoze. Velikanski njegov duh spoznal je takoj našo moč in prav dobro vé, da smo mu mi edina ovira, da ne more do vesoljnega gospodarstva sveta, katerega si noč in dan želi in katerega bi bil že imel v rokah, če bi nas ne bilo tukaj. (!) Za to pa tudi vedno premišlja, kaj bi storil, da bi nam stališče spodkopaval. Prvi rov, ki ga je v tem smislu proti nam storil, je bil poraz Napoleona III. Nikdar ne miruje, če nas le more v zadrego spraviti in njegovih agentov je vse polno ne le samo po naši državi, temveč tudi ondi, kjer na rusko ime še kaj drže ali se ga pa bojé.

Rumelijskega prevrata ni nihče drugi napravil, kakor Bismark sam; da je knez Battenberg nam nehvaležen postal, je zopet le njegovo delo. Ker je preveč prebrisan in zvit, da bi nas javno napadel, nam pa zavratno zanjke stavi, kjer se mu ugodna prilika ponudi. Povsod nam napravlja zadrege, na katere niti mislili nismo; on sam ima pa pri tem sladko nado, da nas bo še enkrat tako ponižane videl, kakor leta 1878. To vse bi pa Bismark še rad dosegel, preden se mi zjedini v trdno zvezo s Francozi sebi in njim na korist proti njegovim nakanam. Prav zaradi tega se mož tudi tako boji, da bi se na Francosko ne povrnila monarhija, kajti dobro vé, da naš car dostikrat ne dela nobenega razločka med republikanizmom in nihilizmom in da ljudovlad prav nič ne obraja. Tistega dne, kedar se bodeta Francija in Rusija združili, bo osveta božja tudi Bismarku že za petami!

Naš narod, ki čuti svoje potrebe in vedno resnico zadene, se ni še nikdar motil, da mu Nemec povsod v škodo hodi; zaradi tega pa tudi Nemca sovraži iz cele svoje duše, in je vedno pripravljen planiti nanj. Naša edina pametna politika in ob enem

naša prava politika morala bi imeti svoje sredotočje v tem, in vse svoje moči v to porabiti, da vse vniči, kar je Bismark v teku let sostavil. Naš bodoči blagor to zahteva. To pa ne bo lahko in jednostavno. Čuda poguma nam bo potreba in najboljšo rusko kri morali bomo žrtvovati; boj bo dolgotrajen, hud in grozovit, toda biti se moramo, toraj bolje poprej, kakor kesneje. Slovansko pleme se mora enkrat sprijeti s tevtonskim; ni mogoče, da bi še na dalje eden poleg drugega živel in se ne poskusila. Preveč je nasprotja med njima. Prevelika je antipatija in preveč sovraštva. Ena narodnost je prav tako malo sposobna razumeti navdušenje in velikosrčnost druge, kakor druga prav nič ni sposobna spojiti se s pedantičnim, oholim in gospodovalstva željnim duhom prve. (Taki so namreč Nemci.) Oba plemena morata se toraj poskusiti na bojnem polju in takrat bote čuli: „Gorje premaganim!“

Samo še eno besedo bom rekel. Mi imamo mladega, značajnega in v odkritosrčni ljubezni svoji domovini vdanega cesarja. Če bo imel pogum to delati, kar mu bode srce njegove svetovalo, če se ne bo vstrašil boja, ki se mu bo ponudil, ne da bi ga ravno iskal, ga bodo hvaležni potomci stavili v eno vrsto s Petrom Velikim, Katarino in carom Nikolajem, edinimi in praviimi ruskimi vladarji, ki so potrebe svojega naroda dobro poznali in ob enem tudi vedeli, kako silno močan da je ta narod. Če bo Aleksander III. to razumel in znal, bo imel ves narod za seboj, narod, ki komaj čaka ugodnega trenutka in znamenja, da se vrže na Nemce in jih stare. Aleksander III. bo zopet ustanovil evropsko ravnotežje, katero je v silni nevarnosti, odkar je Prusija povečana in poveljana. On bo Evropo rešil vojne despoticizma, ki jo sedaj tako silno duši in tedaj se bo vresničil stari pregovor naših kmetov: „Bog je vedno z našim carom.“

Da ne bo tako hudo, kakor je v tem „pia desideria“ (pobožnih željah) povedano, si bo lahko vsak sam raztolmačil. Pač pa bo prej ali kasneje v resnici do boja prišlo med Tevtoni in Slovani, ker to mora priti, kajti soparica, katere je vedno več med obema, je skoraj vže neznosljiva. Provročili bodo

LISTEK.

Iz malega sveta.

(Črtice o Ljubljanski deški sirotišnici.)

(Dalje.)

I. Splošno stanje.

Ljudje navadno mislijo, da mora v zavodih, — zlasti ako so take hiše dobrodelne in imajo duhovske vodnike, — vse biti zgledno, obnašanje gojencev brez napak, njihovo napredovanje izvrstno. Pri tem pa pozabijo, da je namen takim zavodom, ne izbirati samo najboljših in čisto nedolžnih otrok ali mladeničev, ampak pomagati tam, kjer je potreba. Izgojevalni zavodi izgojujejo, to je, iz nepopolnih, slabih in nevednih otrok morajo narediti poštene ljudi, ki bodo v prid človeški družbi. Reči se sme, da je celó glavni namen sirotišnicam, zapuščene otroke, ki so na poti spridenosti, vzeti v varstvo, braniti jih hudega in pripraviti jih za pošteno delo. Tedaj je skoro nemogoče spolniti zahtevo, da naj se v takem zavodu godi vse v najlepšem redu in da naj bodo vspehi vsestransko sijajni. Da

postane otrok dober, priden, pokoren in za potrebo izučen, zato biva v zavodu več let, ta namen dosega le polagoma. Predno pa ga doseže, mora se otrok sam, kakor tudi njegovo nadzorstvo, bojevati s človeškimi slabostmi in napakami. Zato je popolnoma naravno in — skoro ne more biti drugače, — da se kažejo v notranjem življenju takega zavoda včasih neredi in nekake bolezni. Včasih seže tak nered tudi v zunanost, in tedaj porabijo nekteri ljudje z velikim veseljem to priliko, da škodujejo zavodu. Tudi v zavodu se razodeva otroška narava in kolikor bolj je udana slabemu, toliko večkrat se moti notranji red in se kazi tudi zunanje lice zavoda.

Da ne bom govoril presplošno, naj povem najprej nekoliko o značaju in o razmerah otrok, ki prihajajo v ljubljansko deško sirotišnico. — Kakor že ime pravi, je namenjena ta hiša sirotam, ki so brez očeta in matere ali pa vsaj brez enega izmed roditeljev in so poleg tega ubožni. Velika večina je res v tej hiši takih sirot. Ni treba imeti ravno preveč domišljije, da si vsakdo predloči, kako se je godilo tem otrokam, predno so prišli v zavod. Nekteri niti poznali niso svojih starišev, ampak bili so izrejeni pri tujih ljudeh. Prišli so v oblast sedaj

temu, sedaj onemu, kakor je nanesla sreča. Zato je bila tudi skrb za njihovo izgojo pri raznih ljudeh različna, a večidel le prav majhna, kader so mogli že kaj delati, ali vsaj dovolj pohajati. Ta ali oni je prehodil že precej sveta in bil na več krajih, predno se je pot njegova ustavila v zavetišču. Drugi so poskušali kako delo, tretji si je na razne načine moral priboriti nekoliko vsakdanjega — ali vsaj vsakdrugdanjega — kruha. Marsikteri ima že precej britkihkušenj o življenju, ako se more o tem govoriti pri otrocih. Skoro v vseh, ki niso bili izgojeni od roditeljev, pa moram reči, da so vživali obilno svobodo. Ta svoboda, ta pogubna prostost poneha, ko stopijo v zavod in prične se popolnoma drugačno, redno, umérjeno življenje in delovanje. Kako teži ta red, kot neznosna peza, mladega svobodoljuba! Ne bi se bilo čuditi, ako bi skušal pridobiti si zopet ono prostost, katero je vžival poprej. No, hvala Bogu, da se je od lanskega novembra sem kaj takega samo enkrat zgodilo! Kolikor več vezi veže otroka s hišo, kolikor bolj enojno, redno in razumno je nadzorovanje, toliko lažje se tak slučaj zabrani.

Precej otrok pa je imelo drugačno osodo, predno so prišli v zavod. Marsikteremu se je sreča in ma-

pa ta boj Tevtonci sami s svojim večnim izzivanjem potrpežljivih Slovanov in to prej ko ne še le po smrti sedanjih dveh velikauov: Bismarka in cara Viljema. Dokler bo pa Bismark pri življenju, pa prav nič ne verujemo, da bi se on v tak boj podajal, dobro vedo, da se ne bo tako slavno končal, kakor leta 1866 in leta 1871. Bismark je ravno star lesjak, ki led le predobro pozná.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. septembra.

Notranje dežele.

„Slovenec“ je že večkrat povdarjal, kako vrlo malo da smo *Slovani pod sedanjo vlad* dosegli. Nemci nam tega niso nikdar verjeli in so vedno če prav dobro vedo, da vse skupaj, kar so si Slovani in z njimi vred cela desnica dosedaj z veliko težavo priborili, ni kdo vé kaj vredno, vendar vedno kričali, da vlada le na nas gleda, Nemce pa zatira. Teh laži bo menda sedaj konec, ker se je trd Nemec oglasil in je celemu svetu objavil, kdor je namreč ravno čitati hotel, kaj si je do sedaj konservativna stranka priborila. Zallinger je bil ta mož, „Deutsche Ztg“ je pa rekla, da je res, kar Zallinger piše. Bilo je pa tako-le: Kakor je znano, si Zallinger že dolgo prizadeva, kje bi se dala luknja napraviti v krepko telo konservativne stranke, kamor bi mož nasul raznega streliva, da bi konservativno stranko raznesel, ktere kar videti več ne more. Da bi se pa sam kot prav spretnega konservativca pokazal, vskliknil je v svoji jezi: „Ali res še ne sprevidijo konservativci, da sebi in svojim volilcem le škodujejo, če jim vedno lažejo, koliko da so si pod sedanjo vlad pridobili? Narod je nezadovoljen, ker ima vedno več bremen, na ktere živa duša ne misli, da bi mu jih odvalila. Povsod so vas polna usta, koliko da ste nam priborili, pokazati pa družega nimate, kakor beraško bisago. Ako jo okoli obrnete, ne pade družega iz nje, kakor nekaj oglodanih kosti in pa nekaj suhih skorij kruha, kar so vam ministri notri nametali, kedar ste okoli njih melodovali. Gospod Zallinger dela sicer iz slabega namena in toraj je njegovo delo piškavo, a tako napačno pa ni sodil, kajti tudi levičarji so mu to sodbo odobrili in to v prvi vrsti „D. Ztg.“ češ, „sodba je nekoliko britka, toda resnična“. Naj le sedaj kak nemški list zine, da sedanja vlada vse le Slovanom v žep vtakne, mu bomo že posvetili. Zallinger je zadosti očitno povedal, koliko smo dobili in možu smemo v tem oziru vrjeti. Povedal je pa on to le iz tega namena, da bi Nemce do tega pripravil, da bi dali Slovanom slovo in z Lienbacherjem stopili v novo stranko — nemško-konservativno.

Tako daleč, kakor *štajarski nemčurji* v Ptujem okraji, se ni še kmalo kaka stranka spozabila. Znano je, koliko da so si pri poslednjih volitvah v Ptuiju za državni zbor prizadevali Slovence zbežati, da bi ne bili svojih glasov pravemu slovenskemu kandidatu dr. Gregorc dala. Najprvo so si postavili temu nasproti svojega kandidata, ki naj bi bil slovenske glasove lovil. Vidoč pa, da ta, če tudi je bil „Fürst“, ne bo nič opravil, izumili so drugo sredstvo. Ime cesarjeviča Rudolfa so zlorabili, da bi bili nanj slovenske kmetse volilce lovili. Izdali so volilni oklice, v katerem so cesarjevič Rudolfa proglasili za svojega kandidata in to še celo za takega, ki naj ga posebno slovenski kmetje volijo, če hočejo, da se jim bo dobro godilo. Dobro, da so imeli naši ljudje toliko zavednosti in se ni nihče vsedel na te limance. Popolnoma neumljivo pa nam je, da ima prav stranka, ki pri

vsaki priliki razbija ob veliki boben svoje inteligence in olike, tako malo spoštovanja do vzvišene osebe vladarjevega sina in naslednika, in si ga ne upa v svoje umazane strankarske namene zlorabiti. To bi morala vendar vedeti, da kot bodoč vladar, če mu Bog zdravje ohrani, se vendar Rudolf ne bo mešal v razrito strankarsko borbo, ker mu mora nad vse na tem ležeti biti, da je visoko nad nami, visoko nad strankami. Naj bi bili to Slovenci storili, romalo bi bilo vpitje in zabavljanje križem svetá.

Ogerski državni zbor prične se 18. t. m. in iz tega nekteri sklepajo, da bo to menda tudi pravi rok za otvorjenje državnega zbora na Dunaji. Prav tako je pa tudi mogoče, da se bodo naši poslanci na Dunaji nekaj dni kasneje sošli. Prvo delo, za katero se bo na obeh straneh h krati prišlo, bo državna pogodba, kateri čas vedno bolj poteka. Kakor čujemo, se bo ogerska vlada že sedaj jela pečati z vsemi tistimi sklepi avstrijske poslaniške zbornice, ki so v zvezi s carinskimi tarifi. Posebno se mislijo pa natančno pečati s carino na petrolej, kar bi bilo tudi prav, da bi se vsaj nič več ne godile take goljufije s tistim, kakor so se do sedaj na Reki. Skupni ministerski svet snide se poslednji teden meseca septembra, da nastavi proračun za bodoče leto. Ob enem se bo pa določil natančno čas letošnjim delegacijam. Ne male sitnosti delala boče pri državni pogodbi nacionalna banka, ki se bo morala na popolnoma drugo stališče postaviti, če se bodeta državna zbor ozirala na zahteve posamičnih narodov gledé bankovcev. Čehi za-se zahtevajo tretjo glavno banko z vsemi tistimi pravicami, kakor jih imata oni dve na Dunaji in v Budapeštu, in je zahteva popolnoma slična tisti, ki so jo svoje dni Madjari stavili. Če do tega pride, da se namreč Čehom res dovolijo njihove zahteve, potem Madjari pravijo, da ne morejo nič več zadovoljni biti s tem kar imajo, temveč bi že zahtevali popolnoma lastno banko. Glejte si no; do sedaj zadostuje, potem bi isto ne? Kaj je tu več: nevošljivost ali — naj si vsaki sam misli. Ob enem pa vrli vitezi onstran Litave še vendar na ves glas trdijo, da jim je vsaka tirjatva drugih narodnosti dobrodošla, ktera se opira na realne potrebe naroda; zavračati bi jo pa morali kljub temu odločno, če bi se jim nevarna zdela sedanjim naredbam bankinim na dualizem se opirajočim. Kaj pa tisto, če bi si Madjari lastno banko napravili, ali mar s tistim ne bi bili dualizma po glavi? Ali naj mar tudi tukaj velja, „quod licet Jovi non licet bovi?“ Mar li Madjar res misli, da on in le on je povsod Jupiter - bog, vsak drugi narod pa bos - voliček. To je že res nagnjusno malikovanje samega sebe, kako dolgo ga bo poštna Avstrija še prenašala?!

Vnanje države.

V resnici gniljiv je bil prizor, kedar se je v Sofiji zopet sošel *knez Aleksander s svojimi častniki*, ktere je sprejel v navzočnosti diplomatske kora. Nagovoril jih je s sledečimi besedami: „Sedem let sem delal nevtrudljivo na neodvisnost in korist Bolgarije. Posebno skrb obračal sem pa armadi in častnikom njenim, ktere sem vse od kraja smatral za člane moje družine, za lastne svoje otroke. Kar se mene tiče, sem bil popolnoma pomirjen, kedar sem videl okoli sebe zbrane svoje častnike, kteri so me spremljali po polji vojne slave.“ (Pri teh besedah se je knezu milo storilo in solze so ga posilile.) „Ko sem v oni osodepolni noči čul vris, sem takoj vprašal, če so vojaki tukaj. Rekli so mi, da, in brž sem bil miren, kajti zaupal sem svoji armadi. Kljub temu (kar se je zgodilo) se pa vendar-le nisem motil nad svojimi častniki, ki so se tako vrlo skazali, ko mene že ni bilo več v deželi. Popovemu in Mukturovemu gre hvala, da je čast bolgarskim častnikom zopet povrnjena.“ Pri teh besedah je knez oba imenovana objel, potem pa nadaljeval: „Sedaj ko Vas zopet vse okoli sebe zbrane vidim, Vas moram pred svojim odhodom iz Bolgarije

še javno pohvaliti, ter ob enem izrekam svoje prepricanje, da se red tudi na dalje ne bo kalil. Naj bom, kjer koli hočem, skušal bom vedno še na Bolgarijo vplivati in pa Boga bom prosil za njo. Duša moja ostane vedno v Vaši sredi in kedar bodete imeli zopet kak boj, bom prvi, ki bo zahteval, da ga vsprejmete za prostovoljca med se. Ostati tukaj pa sedaj ne morem, ker car tako hoče, češ, moja navzočnost je Bolgariji na škodo. Prisiljen sem odpovedati se prestolu.“ Tukaj se oglasi Popov: „Mi smo bili, smo in bodemo vedno z Vami! Pogum, naprej!“ Knez na to nadaljuje. „Bolgarska neodvisnost zahteva, da zapustim deželo; kajti če ne grém, pridejo pa Rusi in zasedejo deželo. Preden pa odidem, pogovoril bi se še rad z višjimi častniki, da postavimo začasno vlad, ktero bo za častnike po moje skrbela. Na vsak način zanašam se pa na armado!“ Častniki in knez so bili tako gignjeni, da so se marsikteri posolžili. Popov je še rekel, da si brez Aleksandra ne more nobene Bolgarije misliti, toda pogovoriti ga le ni mogel nihče več, da bi ostal, ker je knez rekel, da je popolnoma truden. Menda odide že ta teden.

Kako čuden je bil *položaj na Bolgarskem*, preden so kneza čez mejo spravili, prihaja še le sedaj polagoma na dan. Dokazano je, da knez v poslednjem času med političnimi strankami že ni imel nobene, na katero bi se bil prav popolnoma lahko zanesel. Da, še celo v armadi je bilo mnogo nezadovoljnejev, ki bi ga bili najrajši že Bog vé kje vedeli, le v Bolgariji ne. Narod se ob času, ko so ga čez mejo potisnili, ni kaj prida zmenil za to; pravi vzrok temu boče pa menda to, da narod dolgo o tem nič natančnega vedel ni, kajti uporniki so vse prav po tihem delali. Navdušenje za kneza vsplapolalo je še le tedaj kviško, ko je Cankov skušal v deželi diktaturo vpeljati. Tega moža se na Bolgarskem menda prav tako bojé, kakor Turka. Sedaj se je tudi med vojaki knezu vdana stranka dvignila in navdušenje je rastlo od dne do dne, ter je s povratom kneževim svoj vrhunec doseglo. Škoda, da to navdušenje nima nobene prave zaslonbe na zunaj, kajti obe velenili, Avstrija in Nemčija, ste trdno prepričani, da Rusija v Aleksandru prav nič družega ne vidi, nego živega nasprotnika na potu svoje orijentalne politike in je pri volji, prav pri trdni volji znebiti se ga, naj velja kar hoče. Kakor smo pa že čuli, je Bismark že preračunal, da je bolje kneza žrtvovati, kakor pa z Rusijo navskriž priti. To je knezu tudi dobro znano in od tod njegova odpoved bolgarskemu prestolu. Aleksander namreč dobro vé, da je nima velesile v Evropi, na katero bi se lahko zanesel, kakor edino le na svojo armado. S to pa nič ne opravi nasproti ogromni sili ruski, ktera bi ga z Bolgari vred kar strla.

V *Vratislavu* bila je 30. preteklega meseca javna seja občnega zbora katolikov zvečer ob 7. uri na strelišču. Dvorana, v kteri se je posvetovalo, bila je krasno okinčana in pred odločeno uro vsa polna; za gospé so bili posebni prostori odločeni, ki so bili vsi zasedeni. V dvorano je stopil dr. Windthorst, posvečni škof dr. Gleich in korar dr. Franz, ki so bili sprejeti s „slavo“-klici. Pl. Heeremann otvoril zborovanje. Iz njegovega govora povzamemo naslednje. Ko je namreč govoril za prostost cerkveno, kar se tiče osnove cerkvenih redov, je rekel: „Katoliki zahtevamo, da se cerkveni redovi smejo prosto razvijati in razširjevati. Omenil je potem jezuitov ter rekel, da tisti, ki pišejo zoper jezuite, največkrat jezuitov niso videli, niti brali kakih knjig od njih spisanih. Ko bi jezuite poznali, bi gotovo o njih drugače pisali, tako pa prepisujejo zgodovino drug od družega in tako tudi laži o jezuitih. Kdor resnico hoče spoznati, jo že najde, ako ni hudobnega srca.“ Za Heeremannom je govoril škof dr. Gleich. On pravi, da si katoliki še marsikaj želé in da mnogim duhovnom še ni dovoljeno lomiti vernim kruha življenja. On le po-

terina ljubezen smehljala ob zibelki in v prvih njegovih letih. Smrt je pobrala mater ali očeta in list življenja se je obrnil: naslednja stran je vsa drugačna, kakor prejšnja. Oče otroke zanemarija in vedno bolj zabi na skrb zanje; tudi se obrača njegovo življenje po smrti dobre žene na vso drugačno pot, na kateri mu zlasti pijača dela veliko spodtike, in otrokom se začinja hudo goditi. Tu se enega ali družega usmili kako blago srce in priskrbi zavetje v sirotišnici.

Kaj rade se posebno zapuščene matere — ndove ozirajo na ta zavod. Po smrti moževi pritisne mnogo-krat huda sila mater in otroke. Vsa materina ljubezen ne premore nič, kader je revščina huda in otrok obilo. Kolika peza se ji odvali od potrtega srca, ko pride otrok njen v skrbno varstvo! — Primeri se tudi, da pride revščina zaradi nesreč ali po zapravljanji bolj polagoma. Ali ta sprememba ni nič manj huda za otroka, za njegovo nrvnost še nevarniša.

Kaj pa zavod? Da deluje po svojem namenu, ko sprejema, kolikor more take otroke, je gotovo. Težav pa tudi taki, dosedaj od starišev izgojevani otroci, napravljajo mnogo. V sirotišči ne more razsipati se obilnost in ne more vedno prijetnosti ponujati

nbožnost. Otrok, do tedaj mehko izrejen, pride v trje in ostreje razmere. Da se pa narava prijetnega življenja lahko ne odvadi in oistrejega ne privadi, vé vsakdo. Kolikrat so taki otroci ne samo mehko izrejeni, ampak tudi razvajeni!

Da nobene vrste dečkov ne izpustimo, omenjam tudi take — akoravno jih ni veliko, — kterih stariši ali sorodniki zanje nekoliko odškodnine plačujejo. Ako so jih dali stariši z dobrim namenom v zavod in so jih prej izgojili skrbno, so zavodu v velik prid, ker so nekako sol med drugimi gojenci. Njihovi stariši podpirajo izgojevanje v zavodu s svojo skrbjo, ostrostjo in odkritosrčnostjo. Takih dečkov ima nekaj tukajšnji zavod in ker so imeli stariši preje zanje skrb, so tukaj prave cvetke, bodisi gledé učenja ali vedenja. — Drugi stariši pa, ki so izprosili otroku sprejem v zavod zato, da bi jim breme pri šolanji bilo olajšano, ne samo, da ne podpirajo zavoda, ampak dajo otroku potuho, zavod zaničujejo, zlasti, ako so otroci malopridni ali je bilo pri njih treba več ostrosti. Hvala Bogu, da je takih starišev prav malo! Nekoliko več pa je takih sorodnikov in tudi starišev, kterih otroci vživajo v hiši samo dobroto, a oni sami napravljajo na vsakovrstne načine vodstvu in oskrb-

ništvu težave. Za mnoge otroke bi res bilo bolje, da ne bi nikogar imeli, kakor da imajo kakega sorodnika. Zmerom si prilastuje ta pravico, hišo in otroka nadzorovati, otroku dajati potuho in jemati mu mirno zadovoljnost, ktero si pridobiva počasi.

Tako raznovrstne prebivalce dobiva in ima deško sirotišče. In vse te raznovrstne strune morajo imeti lep glas in vjemati se v soglasji. Tako naj bi bilo, tako zahtevajo oni, ki se za hišo zanimajo, prijazno in neprijazno. Žalibog, da otroške slabosti tudi kaj takega mnogokrat storé, česar ne bi smelo biti!

Poglavitna dolžnost, ktera dá dečkom največ opraviti, je učenje. Namen zavoda zahteva, da naj dečki dobro napredujejo, naj bodo součencem zgled marljivosti in naj si pridobijo toliko več v znanji, kolikor manj imajo v premoženji. Za učenje pa je treba veselja in nadarjenosti. Ali pridejo morebiti v zavod sami taki, ki imajo veselje in nadarjenost? Ko bi izbiral za to hišo dečke kak učitelj, morebiti bi se tako godilo; a ker jih izbira božja previdnost, prihajajo pa v hišo tudi takšni, ki so od Boga prejeli samo en talent. In s takimi ne more tudi najbolji učenik delati čudežev. (Dalje prib.)

vdarja, da cerkvenim redovom, v katerih se kaže najlepši cvet verskega življenja, radovoljno uboštvo, vedno devištvo in pokorščina, ni dovoljeno razvijati svoje blagotvorne delavnosti. Potem še govori Götte, misijonar iz Kine, katerega je vse poslušalo z največjo pazljivostjo. Konečno govori še dr. Windthorst, ki pravi, da ga je notranji glas priganjal vdeleževati se izjav katoliškega prizadevanja, ker kratkoma nismo še dosegli vsega, kar imamo doseči. 1. septembra je bilo tretje ožje zborovanje, v katerem so sprejeli več resolucij, med drugimi tudi tako, ki zahteva, naj se otroci podučujejo v verskem nauku v materinem jeziku; druga resolucija pa priporoča katoliške šole med Bolgari. Nasvèt, ki se tiče slovesnosti zlate maše sv. očeta Leona XIII., je bil sprejet z veliko pohvalo. Določil se je tudi kraj, kjer se ima občni zbor obhajati prihodnje leto.

Izvirni dopisi.

Iz Loškoga Potoka, 6. septembra. Znano je že častitim čitateljem „Slovenca“, da smo lani postavili nov veliki altar iz angleškega cement-mramorja, katerega je izdelal g. Matija Ozbič starejši iz Kamnika; a dovršen še vendar ni bil, ker mu je manjkalo še lepega tabernakeljna. Tega je pa vsled obolenja Ozbiča očeta jako mojstersko izdelal njegov sin Matija. On je pretečeni teden dovršil, kar je njegov oče pričel. Očetovo delo je sin jako mojstersko spopolnil, ves altar je sčistil na novo, vse podobe na novo polihromiral tako okusno in harmonično, da ima sedaj altar vse drugo lice.

S svojim delom je g. Ozbič ml. pokazal, da očeta v tej stroki še preseže. Iz njegovih rok gré čisto, natančno, mojstersko delo. On ne drži križem rok, nego dela sam pridno in vstrajno od jutra do večera. Njegova marljivost je sparjena s treznostjo in pohlevnostjo.

Prečastiti duhovščini zamoram ga za enaka dela najtopleje priporočati. Sploh ga pa priporoča njegovo delo samo, in kdor bi prišel pogledat naš altar, se bode na lastne oči prepričal, da ta pohvala je zaslužena in ne pretirana.

Sedaj še le, ko je altar dovršen se vidi, kako krasen da je v svoji celoti in harmoniji. Ker nobenih svečanosti imeti ne smemo, sem včerajšnjo nedeljo na tihem blagoslovil tabernakelj in vnovič podobe.

Sliko sv. Lenarta za veliki altar slika pa gosp. S. Ogrin z Vrhlike, ktero bode dovršil do konec tega meseca. Tudi od njega se nadajamo kaj dovršenega.

Dokončana so toraj v naši farni cerkvi dela z ogromnimi stroški: nove klopi, spovednice, veliki altar, vsa cerkvena okna, vhod skozi zvonik na kor in pód v zakristiji.

Za vse bodi hvaljen večni Bog, ki naj stotero poplača vsem cerkvenim dobrotnikom njih mile darove! Anton Žgur, župnik,

Iz Celja, 5. sept. (Črtice o lurskem romanji. — Bernardeta pred sodnijo.) (Dalje.) Od zdaj zanjaprej so po mestu in okolici govorili ljudje le o teh čudnih rečéh. Bernardeta je hodila dan za dnevom k votlini, kakor njej je velevala nebeška „gospá“. Toda niso nje več spremljevali otroci, temveč odraslih ljudi je prihajalo začetkoma na stotine, pozneje na jezera k jami. Vsakokrat se prikaže nepopisljiva gospá, ktere sicer niso videli drugi pričujoči ljudje; ljudstvo je videlo le deklico, nad ktero so se nagloma razlili rajski žarki; iz tega se je lahko spoznala nadzemeljska roka, ki je vladala nad dekletom. Ljudstvo, ktero je gledalo Bernardeto v molitvi klečečo, je djalo: „Brez dvoma je tu preblazena Devica Marija.“

Zoper ta „čudež“ so se pa precej v začetku vzdignili tudi mnogi nasprotniki: Vsi tisti, ki zavživajo svojo dušno hrano le iz slabih časnikov; potem vsi ošabneži, kterim Bog svoje milosti itak vedno zakriva, kakor sploh vsi zapriseženi sovražniki božjega razodetja. One prečudne zgodbe so bile ljudem te baže le: prazna vera, komedije, možgani so se nji zmešali itd. „Čez mesec dni bo dekle popolnoma znorelo“, so djali drugi. Toda zgodilo se je drugače. Le-ti prebistri duhovi so ljudstvo zaničevaje milovali zaradi njegove neumnosti; toda dan za dnevom so prihajale brezštevilne trume ljudi k skrivnostni votlini.

„Kako so se pa pri teh dogodbah obušali duhovniki lurskega mesta?“ me vpraša Albert. „Duhovniki se v vse te stvari niso celó nič vtikali ter

so se obnašali silno previdno. Družina mlinarja Soubirous je bila do zdaj malo znana; katehet se je za Bernardeto v šoli malo zmenil. Župnik v Lurdu, po imenu Peyramale († 8. septembra 1877) je hotel, naj se te stvari pri votlini same razvijajo po naravni poti in je prepovedal svoji duhovščini vsako vdeleževanje; tudi k jami se ni smel podati nobeden duhovnik. In prav je ravnal. Njemu se ni zdelo, da bi se pri votlini vganjala kakošna prazna vera, ali da bi se godili kakšni neredi; vsaj ljudstvo je z velikim veseljem častilo Mater Marijo, pobožnost vernikov je prihajala vedno večja. Hotel je le, naj v tej važni zadevi razločuje škofijska oblast, naj ne pride vera na slab glas. Ravno ta okoliščina, če se duhovniki pri stvari nič ne vdeležujejo, je morala spričevati, da tu ne odločuje človeška roka, temveč vikša moč.“

„Kako se je pa vèdla posvetna gosposka?“ vpraša Albert. „Uradniki so bili grozno vznemirjeni nad tem, ker so vedno večje procesije prihajale k jami, ker so ljudje bili tako pobožni in je bila Bernardeta zamaknjena. „Razsvitljeni duhovi“ so divjali; sklenilo se je: policija mora temu početju storiti konec. Država je v nevarnosti, omika tega ne prenaša, 19. veku se dela sramota.“

Bilo je 21. februarja 1858, v nedeljo, ko se pri jami zopet zbere več tisoč ljudi. Deklica pride celó priprosto po svoji navadi; njena mati jo je spremljala. Ljudje njej napravijo prostor; poklekne pred jamo k molitvi. Prikazen se ji zopet razodene; pred vsem ljudstvom se zamakne Bernardeta. Nek zdravnik, ki je takrat stal poleg Bernardete, je dal to-le spričevalo: „To obnašanje Bernardete je celó izreden slučaj, ki ga zdravilstvo ne pozná.“ Pri tej prikazni je djala blažena Devica k otroku, ki njo je vprašal: „kaj naj storim?“: „Moli za grešnike.“

Zopet so celi dan po mestu govorili o tej prikazni; popoldne pa je farna cerkev v Lurdu prenapoljena. Ljudje, ki so toliko zaupali v Marijo, so želeli se njej zahvaliti za toliko ljubezen in so hoteli deklico zopet videti. Ko je Bernardeta po večernicah cerkev zapustila, so se obrnile na njo oči vseh ljudi — obsuli so jo od vseh strani ter jo začeli izpraševati — kar stopi pred njo stražnik (policaj), potrkna na njene rame in reče: „V imenu postave, pojdi z mano! Zapovedano mi je, da te moram prijeti in odpeljati.“ Ljudstvo jo je hotlo s silo oteti, toda nek duhovnik, ki pride ravno iz cerkve, dá znamenje: mir! in reče: „Pustite, oblastnija naj preiskuje!“ (Dalje prih.)

Iz Ljutomera, 6. septembra. (Naše vino in naša voda.) V Ljutomeru imamo že od davno dobro vino pa slabo vodo. Ljutomersko vino ima svetovno slavo in v dobrih letinah se sme res meriti z najboljšimi evropskimi vini, ako je le dobro in pošteno spravljeno. Lansko vino je bilo jako dobro, in vinski trgovci od vseh strani so tako hlastno po njem segli, da ga skoraj nikjer ni več dobiti; letošnje vino pa še vtegne boljše biti, ako nam ljubi Bog obvarje, kar je spomladni slani ostalo, kajti zdajno vreme, ki je za grozdje odločilno, je tako vgodno, da si vgodnejšega ne moremo želeli.

Ljutomeržani pa bi radi tudi dobro vodo imeli, zato so že pred par leti na velikem trgu globoko vrtali, da bi boljšo vodo našli, pa tisto delo je bilo zastoj; zdaj pa so se odločili, dobro vodo z varoškega gaja pod „vilo“ po cevih napeljati v varoš. Najboljši vir v bližini varoški blizo Krških goric je po cevih že napeljan v dolino, kjer bode sčasoma še od druge strani obilniši vir s prvim združen ter skoz umetno pozidan nabiralnik napeljan po železnih cevih v trg.

Prvi vir daja v minuti po 2 litra vode, oba vira pa bota dajala po 25 litrov v minuti, kar bo brez dvombe zadostovalo za vse potrebe.

Tatrmani, pri kterih bode se ta voda dobivala, stali bodo eden na starem trgu, drugi na velikem trgu in tretji pri Strasserju.

Vredno se nam zdí omeniti, da je že pred 40 leti največi dobrotnik Ljutomerskega varoša, pokojni dr. Gottweis, imel nado, ta vodotok izpeljati ter Ljutomeržanom boljšo vodo preskrbeti, pa takrat je vsled velikih požarov v Ljutomeru bilo preveč drugih potreb, zato se je to podjetje moralo odložiti do naših dni. Za tržane bode to velika dobrota, ako bodo imeli blizo dobro vodo. Bog daj samo, da bi se to sicer drago podjetje posrečilo in da bi vodotok v resnici dajal vedno dovolj dobre vode.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Razun tega so bile trgovcem izključljivo pridržane samo nekatere vrste finejšega in dragocenega blaga, n. pr. trgovcem s specerijskim blagom: kava, sladkor, laško olje, fino dišavje, barvila itd. poleg faktorije in spedicije. Pri vseh vrstah blaga, ktere v privilegijih niso bile izrečno trgovcem pridržane, dovoljena je bila trgovcem in kramarjem mala trgovina. Ker dvorni dekret z dne 20. februarja 1822 kramarjem tedaj, če so se izkazali s postavnim dovoljenjem, da smejo prodajati še drugo blago, kakor z naredbo z dne 12. junija 1789 jim odkazano, dovoljuje nadaljno trgovino s tistim, razvidi se, da so se trgovske pravice kramarjev v Kranjski mnogo dalje raztezale, nego v mnogih drugih provincijah. Vsak kramar dobil je konečno pravico do trgovine v polnem obsegu, ko se je izkazal, da se je trgovine redno naučil ter da ima za trgovca višje vrste potreben zaklad, dasi je trgovskemu stanu vendarle kot kramar utelovljen ostal (privilegij Graškega in Ljubljanskega trgovskega društva). To je posebno bilo vzrok, da kramarstvo v Kranjski obsega še dandanes najrazličnejše blago. Se vé, da to veljá posebno v malih krajih po kmetih. Nahajajo se kramarije z mešanim blagom, kramarije s krojnim in z belim blagom, z lepotočinami, kramarije s specerijskim in prekmorskim blagom, z olji, s tolsčami, svečami, mili; dalje se nahajajo tudi kramarije, ktere prodajajo samo oblačila, potem take, ki imajo samo lepotočnine in Nürnberško blago in nekaj blaga krojne trgovine; kramarij pa, ktere bi prodajale samo v izkazu navedeno blago, ni najti. Kramarije te slednje vrste bi tudi ne mogle obstati, ker bi ne zadostovale potrebam prebivalstva. Če bi to malo trgovino, ktera kupuje blago v večjih prodajalnicah zborničnega okraja, onemogočili, odtegnili bi mnogim osebam zaslužek in škodo bi trpele tudi večje prodajalnice.

Iz teh razlogov naj se kramarije obdržijo v njihovem dozdanjem obsegu, ker tako ugajajo potrebam prebivalstva.

Za slučaj, če bi se to ne moglo zgoditi, naj bi se iz izkaza „od branjevcev prodavano blago“ izbrisalo in se nadomestilo z „od trgovcev s krojnim blagom prodavano blago“.

Obrt prteninarjev, kteri bi prodajali samo v izkazu navedeno blago, se ne nahaja v zborničnem okraju; ravno tako tudi ni trgovcev, kteri bi se pečali samo s trgovino belega blaga. Trgovski obrt prteninarjev in trgovina z belim blagom bi bila na Kranjskem sicer samo v velikih mestih, in sicer v Ljubljani možna.

V izkaz blaga za trgovski obrt prteninarjev naj bi se še sprejelo: tkano in pleteno blago, posteljne odeje; v izkaz trgovine z belim blagom: narejeno perilo, životki (nedrci), podvleka, sukanec (cvirn) in volna, svilene rokavice, platno, shirting, piqué i. dr.; iz izkaza za trgovino z belim blagom naj bi se izločilo: rokavice in fino platno ter svileni blago slabejše vrste.

Kar se tiče trgovine s krojnim blagom (vsakdanjim ali rokodelnim blagom), se omenja, da je izkaz mnogo pretesen ter ne ugaja zdajnim razmeram v zborničnem okraju. Trgovina s krojnim blagom, ktera more obstati samo v glavnem mestu in v nekterih mestih po deželi, obseza navadno vse blago trgovine z belim blagom ter trgovine prteninarjev ter ne more na deželi nikakor obstati brez teh dveh trgovskih kategorij. Z ozirom na to naj bi trgovina s krojnim blagom obsezala: tkanine od bombaževine, volne (tudi sukno), svilo in polusvilo, juto, poluvolno, vse blago trgovine z belim blagom prteninarjev, prejo, sukanec, platneno blago, tkanine iz drugih vlaknin in vlasij. Trgovine z lepotočinami in z Nürnberškim blagom tudi skoro jedne brez druge ni misliti možno in primerno bi bilo, da se združita. V izkaz za trgovino z lepotočinami naj bi se sprejelo: fine pletenine, pahaljice, palice, dišave, kadilne, potovalne in lovske potrebščine, izdelki od morske pene in jantarja i. dr., izločili pa naj bi se izdelki od zlata in srebra.

Izkaz za trgovino z Nürnberškim blagom naj bi se dopolnil z naslednjimi rečmi: izdelki od cinka, gumija in kavčuka, od kokosa, ilovice, koščanca, trstovine in slame, tkanine, očala, strune in igličarski izdelki.

Iz izkaza za trgovino s surovinami naj bi se izbrisalo: moka, usnje, lim, apno in cement, spre-

jelo pa naj bi se v izkaz: krompir, slama, seno, posušeno sadje.

Pri tem se mora povdarjati, da se ti izkazi ne morejo smatrati popolnimi, da pa se vendar lahko rabijo kot podstava pri odločbah političnih oblastev, če nastanejo dvojbe o obsegu obrtnih pravic.

Odsek stavi toraj predlog:

Zbornica naj izreče svoje mnenje v zmislu tega poročila.

Predlog se sprejme.

(Dalje prih.)

Domače novice.

(Sevnikov pogreb) včeraj popoldne ob 1/2 6. uri je bil jako lep. Za križem uvrstili so se dečki in deklice iz sirotišča, ki so molili sv. rožni venec, služabniki hranilnični, ki so za temi prišli nosili so lep venec, ki ga je hranilnica darovala svojemu nekdanjemu predsedniku. Za temi je prišla palmova veja s prekrasnim trakom, ki jo je Ljubljana poklonila svojemu meščanu. Krsto je peljalo tri pare konj v gala-vozu, ki se iz obilih vencev skoraj videl ni. Pogrebcev je bilo jako veliko število in izredno veliko častnikov, kar ni posebno čudno, ker so vse tri hčere ranjcega častniške soproge. Za obilnim številom žalujočih potegnili se je lepa vrsta Ljubljanskih meščanov in uradnikov iz vseh strok uradniškega stanja. Ranjki Sevniki je bil poleg svojega bogastva jako dober kristjan. Bil je tudi ključar tukajšnje Frančiškanske cerkve. R. I. P.!

(Šolsko leto) na tukajšnji veliki realni prične se 18. septembra s službo božjo. Dijaki se bodo sprejemali 14. in 15. septembra. Vsprejemna poskušinja za I. razred bo 16. in 17. septembra.

(Iz duhovnije Studenske na Notranjskem) se nam poroča, da prejšnji teden je zmanjkalo treh ovac v Strmskem hribu. Ljudje so jih iskali, a dobili le sled raztrganih ovac. Najbrž da se klati okoli volk, ali več tovaršev, ki škodujejo našim ovčjim čedam. Kmet bi kmalo volku kožo prevotlil, ali vsled nove lovske postave se ne sme prikazati s kakim strelnim orodjem.

(V Loškem Potoku) je za kolero od 3. do 6. septembra na nagloma zbolelo 5 oseb, izmed katerih je na Hribu umrl silo naglo nek fant. Do 6. septembra jih je umrlo 13, z nevštetim onim na Gori, 14 je še bolnih, a ozdravelo jih je samo 5. Vseh za kolero obolelih je toraj do danes 32. Zdaj napada ljudi tudi srednje dōbe ter otroke in videti je, da se ta strašna morilka ne bode še poslovila od nas. Ljudje so posebno v Travniku hudo preplašeni in sprevidevši grenko smrtonosnost kolere sedaj ubogajo radi, storé vse, kar se jim ukaže in imajo veliko zaupanja v zdravnika. Vse to kolikor toliko pomore, da se eden ali drug reši. Ne nevarnih napadov kolere je pak občutilo in občuti veliko ljudi, kakor se tudi družih raznih bolezni med njimi ne manjka.

(Medvedko vstrelil) je 4. t. m., kakor se „Slov. Narodu“ sporoča, lovec Rudeževe grajščine, Jože Avstel, v Loškopotoškem gozdu, ki tehta, kakor sodijo, nad dva stota. Bila je srednje starosti. — Ko je omenjeni lovec prvokrat na medvedko streljal, jo je bil le ranil in „teta“ zakadila se je zbog bolečine za lovce, kateri je bil iznenaden nad to drznostjo, in prisiljen tudi v beg se spustiti, — ter je naposled srečno upihal jo. Drugi dan je lovčeva smrtonosna krogla bolje zadela. — Klatita se baje še „oče“ in „sin“ po tamošnjih gozdih, kterima pa bode ure kmalu štete! — Nekež ženi pa je „teta“ iz pletenice ravno nabrane maline — prav mirno použila, ko se je prva nekoliko oddaljila. Vrnivši se pa je ugibala po vzrokih nezgode.

(Dolenjske volilce) sklical bo po več krajih menda še ta teden državni poslanec gosp. Jakob Hren, da jim dá račun svojega delovanja v državnem zboru.

(Letni somenji) prepovedani so zaradi kolere v Zatiškem okraju na Dolenjskem.

(Stoletnica.) V Spitaliču pri Konjicah so, kakor se nam piše, dné 6. t. m. začeli obhajati tridnevno v spomin stoletnega obstanka fare.

(Nova knjiga.) Ravnokar je izišla knjiga: „Domoznanstvo Ormoškega okraja“. Po načrtu sestavljenem od odbora priredil in založil odborov predsednik, Franc Rakuša, nadučitelj pri

sv. Bolfanku. Natisnil J. Leonov naslednik L. Kordeš v Mariboru 1886. Mala 8° str. 187. Cena 30 kr. Dobiva se pri gospodu založniku pri sv. Bolfanku, pošta sv. Miklavž pri Ormožu.

(Umrli je) včeraj z naglo smrtjo v Trstu baron Morpurgo, načelnik ondašnje trgovske hiše in brat Lloydovega predsednika.

(Za kolero) zbolele so v Trstu v poslednjih 24 urah 4 osebe, umla pa jedna. V okolici zbolele so pa 3 osebe. Župan podal se je na ogled po okuženih krajih v okolici.

Telegrami.

Reka, 6. sept. V poslednjih 24 urah zbolele so tukaj 4 osebe za kolero, umrlo jih je pa 7; med temi je bilo 5 že od prej bolnih.

Sofija, 6. sept. Nekaj upornih častnikov skušalo je preko meje na turško zbežati, pa jih je gosposka prijela in zaprla. Tri so pa turški stražniki vbili.

Sofija, 7. sept. Odkar je kneževa odpoved nepreklicljiva, prizadevajo si vplivne osebe tudi na ta račun marsikaj doseči. Carov odgovor na knežovo lastnoročno depešo, v kateri mu objavlja svoj odstop, vplival je jako ugodno in pomirljivo. Posebno častniki so jako pomirjeni vsled kneževoga govora, v katerem jim je izrekel svoje prepričanje, da Bolgarska ostane neodvisna. Knez jim je rekel, da se bo že kasneje videlo, ali je bila njegova oseba vzrok ali pa njegovo delovanje, da ga ruski car ni mogel trpeti, če se bo namreč Rusija sedaj vrgla na obsorbovalno politiko na Bolgarskem. Car je sicer trd toda jako pošten mož in bo ostal mož beseda. Konečno je prosil knez podpore v novem položaju. Zvečer je bilo sobranje merodajnih osebnosti, med kterimi je bil tudi Zankov; posvetovali so se zaradi regentstva, ki ga bodo postavili in pa zaradi sestave novega kabineta. Veliko narodno sobranje, ki bo kneza volilo, snide se še le v dveh mesecih.

Berolin, 7. sept. „Norddeutsche“ povdarja, da se interesi Avstrije in Nemčije prav dobro dajo strinjati ter da je nemška politika vsa na to obrnjena. Bismark nasproti prijaznim mu velesilam ne skriva kart. Nemški narod je prepričan, da je nemška politika sedaj na pravem tiru.

Tuji 1.

5. septembra.

Pri **Matiču**: Gessler, Zehler, Schulhof in Srajer, trgovci, z Dunaja. — Radoslav Cojeticanni, uradnik, iz Sarajeva. — F. Orožen, zasebnik, iz Brežic. — pl. Zaccaria, zasebnik, z družino, iz Trsta. — Dr. Saunig, zdravnik, s soprogo, iz Trsta.

Pri **Stonu**: L. Adler, glavni nadzornik, z Dunaja. — Henrik Kern, trgovec, z Dunaja. — A. Perrin, trgovec, iz Zagreba. — Gustin, zasebnik, s hčerjo, iz Metlike. — Gisela pl. Reya, zasebnica, iz Trsta. — Peter Stolf, optikar, s soprogo, iz Trsta. — Jozefina Mites, zasebnica, iz Trsta. — Schroll in Müller, zasebnika, iz Trsta. — Marija Schroll, zasebnica, iz Gorice. — Leopolda Kubiček, zasebnica, iz Reke. — Amalija Lidauer, zasebnica, iz Alfane.

Pri **Bavarskem dvoru**: Edmund Saminek, zasebnik, iz Ptuj. — Kovač, Obers in Černe, zasebniki, iz Loke. — A. Seordillx, potovalec, iz Pulja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsijahu			
7. u. jut.	739-11	+15.4	brez v.	megla	
6. 2. u. pop.	737-90	+27.0	sl. jvzh.	jasno	10.00
9. u. zveč.	737-82	+17.2	sl. zap.	dež	dež

Zjutraj megla, pozneje jasno: zvečer ploha grom in blisk in pa posamična ledena zrna so padla. Srednja temperatura 19.9° C., za 4.1° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

7. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	84 gl. 75	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 30	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	118 „ 50	„
Papirna renta, davka prosta	102 „	„
Akcije avstr.-ogerske banke	863 „	„
Kreditne akcije	278 „ 10	„
London	126 „ 05	„
Srebro	— „	„
Francoski napoleonid.	9 „ 93 1/2	„
Ces. cekini	5 „ 95	„
Nemške marke	61 „ 72 1/2	„

Bratovščina sv. Jožefa.

Pogrebna bratovščina sv. Jožefa bo imela na mali Šmaren dan, t. j. 8. septembra popoldan ob 4. uri v šolski sobi frančiškanskega samostana svoj

izvanredni občni zbor, h kateremu so vsi možki udje povabljeni.

Vinograd

s petimi orali zemljišča na Dolenjskem, z vsem letošnjim pridelkom, ki izvrstno dobro kaže, je na prodaj.

Pojasnilo daje in sprejema ponudba gosp. Rihard Paschall, c. k. direktor pomočniških uradov deželne vlade v Ljubljani. (2)

Pričetek šol.

V mestnih ljudskih šolah v Ljubljani in sicer: V I. in II. deški mestni ljudski šoli, v mestni nemški deški šoli, v mestni dekliški ljudski šoli, v nunski dekliški ljudski šoli prične se šolsko leto

v 18. dan septembra 1886.

Vpisovanje se bode vršilo v 16. in 17. dan septembra in sicer za I. mestno deško ljudsko šolo v licealnem poslopji, za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopji na Cojzovi cesti, za mestno deško šolo z nemškim poučnim jezikom v učni šoli (v Mahrovi hiši na cesarja Jožefa trgu pri tleh na levo), za mestno dekliško ljudsko šolo v redutnem poslopji, za mestno dekliško ljudsko šolo z nemškim poučnim jezikom ravno tam v učni sobi in za nunsko dekliško ljudsko šolo v nunskem samostanu.

C. kr. mestni šolski svet.

V Ljubljani, 31. avgusta 1886. (2)

Prvosednik: Grasselli.

Zdravstvena vina.

1. Burgundsko vino, staro, priporoča se kot namizno vino, kakor tudi za slabokrvne in okrevajoče bolnike; zaradi svoje zdravilne lastnosti, ker ima v sebi obilo tanina, varuje osebo proti grži (diarēji) ter je v istini najboljša poživljajoča, krepčeča zdravstveno sredstvo. Steklenica po 60 kr.

2. Malaga-vino, staro, belo, pod imenom „Lacrima Christi“ znano, priporoča se bolj nego črno malaga-vino, v steklenicah po 1/2 litra 1 gl. 20 kr. in po 1/4 litra 60 kr. a. v. izvrstno in poznato za oslabele bolnike ter okrevajoče. (5)

3. Marsala-florio, najboljša Sicilijansko namizno vino; za oslabele, bolnike in okrevajoče izborna okrepčujoča sredstvo, za zdrave pa je boljše in prikladnejše nego vsaka druga namizna vina. Steklenica 1 gl. a. v.

Vsa ta vina, v hladni, zračni in suhi kleti hranjena, dobivajo se vedno enako dobra

v lekarni

Piccoli-jevi

„pri Angelu“ v Ljubljani

na Dunajski cesti.

— Prazne steklenice jemljemo po 5 kr. nazaj. —

Izborna boteljska bela vina!

Zaradi preselitve deželne vinorejske šole iz Slapa v Vipavi v Grm na Dolenjsko, prodaja podpisano vodstvo sledeča izborna bela boteljska vina po znižanih cenah:

Rénski rizling l. 1879 po 50 kr. boteljka
Rulandec „ 1881 „ 50 „ „
Cesarsko vino „ 1884 „ 50 „ „
Boteljka drži stari polič.

Naročitve sprejemajo se le do konca septembra t. l.

Plačilo proti povzetji. (2)

Vodstvo deželne kranjske vinarske in sadjarske šole na Slapu pri Vipavi.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 8 gl. 58 kr. — Domača 7 gl. 9 kr. — Rž 5 gl. 44 kr. — Ječmen 4 gl. 62 kr. — Ajda 5 gl. 28 kr. — Proso 5 gl. 61 kr. — Turšica 5 gld. 44 kr. — Oves 2 gl. 97 kr.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.